

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Pöytäkirja

Aika 22.06.2021 16:00 - 18:19

Paikka Askonkatu 2, 4. krs, kokoustilat Salpausselkä/Vesijärvi / sähköinen kokous

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Vaara Ulla	puheenjohtaja	
	Vahe Jussi	varapuheenjohtaja	
	Airikka Matti	jäsen	
	Järvinen Lasse	jäsen	
	Airamo Sari	jäsen	
	Kopo Olavi	jäsen	
	Uotinen Piia	jäsen	
	Kantanen Saara	jäsen	
	Mikkola Marko	jäsen	poistui 30 §:n käsittelyn aikana klo 17.50
	Korpela Liisa	jäsen	
	Aartolahti Jouko	jäsen	
	Vilkman Mira	jäsen	
	Mattila-Nousiainen Kristiina	varajäsen	
	Putula Toni	kaupunginhallituksen edustaja	poistui 31 §:n käsittelyn aikana klo 17.53
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	
	Lastikka Mika	kaupungininsinööri, esittelijä	
Suhonen Katja	joukkoliikennepäällikkö		

Kemppainen Milja	joukkoliikennesuunnittelija	
Niemi Maria	joukkoliikennesuunnittelija	
Peltonen Petri	suunnitteluinsinööri	asiantuntijaesittely Lahden suunnan toteutusohjelmanraportin luonnos/§31, klo 16.10 - 16.23
Kovero Anniina	hallintopäällikkö, pöytäkirjanpitäjä	

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Kuuskoski Ritva-Maija	jäsen	
	Huvinen Kimmo	jäsen	
	Järvinen Jukka	joukkoliikennesuunnittelija	

Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan puolesta

Ulla Vaara

Anniina Kovero

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Piia Uotinen

Mira Vilkmán

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 30.06.2021

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 4

Anniina Kovero
hallintopäällikkö

§	Otsikko	Sivu
§ 26	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 27	Pöytäkirjan tarkastajat	6
§ 28	Joukkoliikenteen yhteistoimintasopimus	7
§ 29	Lippujen hinnoittelu ja asiakasryhmät vyöhykeuudistuksessa	12
§ 30	Valtuustoaloite: Lahdessa tulee selvittää kestävä liikunnan lisäämistä kokeilemalla maksutonta joukkoliikennettä	19
§ 31	Tiedoksi merkittävät asiat	24
§ 32	Muut asiat	26

Lahden seudun joukkoliikennelausunto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelausunto, 22.06.2021

§ 26

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Pöytäkirja

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 22.06.2021

nro 4

§ 27

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Piia Uotinen ja Mira Vilkman.

§ 28

Joukkoliikenteen yhteistoimintasopimus

3630/08.01.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Katja Suhonen p. 044 416 4658

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päättää

- lähettää liitteenä olevan yhteistoimintasopimusluonnoksen

hyväksyttäväksi viranomaisen yhteistyökuntiin perusteluosassa esitetyin muutoksin

- pyytää Asikkalaa, Hartolaa, Heinolaa, Hollolaa, Iittiä, Kärkölää, Lahtea, Orimattilaa, Padasjokea ja Sysmää nimeämään edustajansa

joukkoliikennelautakunnan jäseniksi ja ilmoittamaan ne Lahden kaupungille

- esittää Lahden kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Lahden hallintosääntöä muutetaan vastaamaan joukkoliikenteen yhteistoimintasopimusta talousarvion tekemisen osalta

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Mira Vilkmán teki seuraavan

muutosehdotuksen, päätösehdotukseen lisätään seuraava lause: "Niillä

kunnilla, joilla ei sillä hetkellä ole omaa jäsentä/äänioikeutta voivat nimetä lautakuntaan oman jäsenensä pelkällä läsnäolo- ja puheoikeudella.”

Jäsen Liisa Korpela kannatti tehtyä muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Mira Vilkmanin muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Aartolahti, Airamo, Airikka, Järvinen, Kopo, Kantanen, Uotinen, Vaara) ja 5 EI-ääntä (Vahe, Korpela, Mattila-Nousiainen, Mikkola, Vilkman). 1 poissa (Huvinen). Äänestyslista on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi esittelijän päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Perusteluosa

Joukkoliikenteen kuntien välinen yhteistoimintasopimus on solmittu 2017. Vuoden 2021 alusta lähtien laki liikenteen palveluista on liittänyt myös litin kunnan Lahden tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen alaisuuteen samalla, kun litti on liittynyt Päijät-Hämeen maakuntaan. Lisäksi vanha joukkoliikennelaki on päivittynyt uuteen liikennepalvelulakiin. Näiden muutosten vuoksi yhteistoimintasopimusta on tarve päivittää.

Yhteistoimintasopimuksen luonnokseen on päivitetty lakiviittaukset ja lain kohdat täsmäämään liikennepalvelulakiin. Lisäksi kuntiin on lisätty litin kunta. Talouden osalta on lisätty PSA:n mukaisen liikenteen nettokustannusten jakamisen periaatteet joukkoliikennelautakunnan

päätöksen mukaisesti. Luonnoksessa ehdotetaan, että lautakunta paikat jaetaan samaan tapaan kuin nykyään, mutta Kärkölällä ja Iitillä on yhteinen jäsen.

Kuntia pyydettiin antamaan lausunto yhteistoimintasopimuksen luonnoksesta 16.6. mennessä.

Asikkalan kunta omassa lausunnossaan esittää

joukkoliikennelautakuntaan Padasjoen kanssa yhteisen edustajan sijaan omaa edustajaa Asikkalan kunnasta. Kunnan näkemys on, että jokaisesta kunnasta tulisi olla oma päätösvaltainen jäsen yhteisistä asioista päätettäessä. Tämän lisäksi Asikkala kokee hyvänä, että läsnäolo ja puheoikeus säilyy jokaisen sopimuskunnan kunnanhallituksen nimeämällä edustajalla, kunnanjohtajalla ja teknisen toimen johtajalla.

Heinolan kaupunki päätti hyväksyä yhteistoimintasopimuksen luonnoksen.

Hollolan kunta lausuu, että yhteistoimintasopimukseen esitetyt muutokset ovat Hollolan kunnan osalta hyväksyttävissä, mutta kunta edellyttää, että hallituspaikkajaossa toteutetaan kuntien välistä yhdenvertaista jakoperustetta ja sopimusta täsmennetään määrittelemällä varapuheenjohtajuus sekä talousarvion kuntakohtainen lausunnonantomenettely.

Kärkölän kunta ilmoittaa lausunnossaan, ettei sillä ole perusteltua tarvetta jatkaa yhteistyötä seudullisessa joukkoliikennelupaviranomaisorganisaatiossa allekirjoittamalla 1.9.2021 voimaan tuleva joukkoliikenteen yhteistoimintasopimus. Kärkölän kunta haluaa olla jatkossakin mukana joukkoliikenteen lippupalvelujärjestelmässä.

Padasjoen kunta ehdottaa, että vaikka äänivaltainen lautakunta on 14 paikkaa, voisivat kaikki äänivaltaisesta jäsenyydestä ulos jäävät kunnat toimialueella valita lautakuntaan täysivaltaisen jäsenen, jolla ei ole äänioikeutta. Näin menetellen ei päätöksentekoon synny äänivallan suhteen muutoksia, mutta selkeä epäkohta tulee korjatuksi ja kunnat ovat samanarvoisesti kohdeltuja tiedon siirtymisen ja keskinäisen sopimisen periaatteiden näkökulmasta.

Sysmän kunnalla ei ole huomautettavaa yhteistoimintasopimuksen luonnokseen. Kustannuksia tulee edelleenkin seurata ja maksuosuuksien nousua välttää.

Lausuntojen pohjalta ehdotetaan muutosta sopimukseen siten, että Lahden seudun joukkoliikennelautakuntaan nimettäisiin Lahdesta 7 jäsentä, Heinolasta 2 jäsentä, Hollolasta ja Orimattilasta molemmista 1 jäsen per kunta ja Asikkala ja Padasjoki, Iitti ja Kärkölä sekä Sysmä ja Hartola nimeäisivät yhdessä kukin kuntapari yhden jäsenen. Kuntaparin jäsenvuoro vaihtuu kaksivuotiskausittain. Puheenjohtajan nimeää Lahti ja varapuheenjohtaja kaksivuotiskaudeksi kunnista Heinola, Hollola ja Orimattila siten vuorollaan aakkosjärjestyksessä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: toimivalta-alueenkunnat, Iitin kunta (kirjaamo.iitinkunta@iitti.fi)

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 4

Liitteet

Yhteistoimintasopimus

Asikkalan kunnan lausunto joukkoliikenteen yhteistoimintasopimuksen päivittämisestä
Heinolan kaupungin lausunto joukkoliikenteen yhteistoimintasopimuksen päivittämisestä
Hollolan kunnan lausunto joukkoliikenteen yhteistoimintasopimuksen päivittämisestä
Kärkölän kunnan lausunto joukkoliikenteen yhteistoimintasopimuksen päivittämisestä
Padasjoen kunnan lausunto joukkoliikenteen yhteistoimintasopimuksen päivittämisestä
Sysmän kunnan lausunto joukkoliikenteen yhteistoimintasopimuksen päivittämisestä
Äänestyslista 28§

§ 29

Lippujen hinnoittelu ja asiakasryhmät vyöhykeuudistuksessa

1493/08.01.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Katja Suhonen p. 044 416 4685

Päätös

Lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi seuraavin saatesanoin: "Selvitetään kustannukset, jos seniorilippu ulotetaan kaikkiin lipputuotteisiin sekä kustannukset mikäli seniorilippu ulotetaan kausilippuun aikarajoituksilla. Lisäksi selvitetään 3-4 vyöhykkeen matkoissa vaihtoajan pidentäminen 120 minuuttiin."

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päättää, että uudessa vyöhykemallissa noudatetaan perusteluosan hinnoittelua, asiakasryhmiä ja alennusprosentteja. Samalla lautakunta päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä puheenjohtaja Ulla Vaara teki palautusehdotuksen seuraavin saatesanoin: "Selvitetään kustannukset, jos seniorilippu ulotetaan kaikkiin lipputuotteisiin sekä kustannukset mikäli

seniorilippu ulotetaan kausilippuun aikarajoituksilla. Lisäksi selvitetään 3-4 vyöhykkeen matkoissa vaihtoajan pidentäminen 120 minuuttiin.”

Jäsen Mira Vilkmán kannatti tehtyä palautusehdotusta.

Puheenjohtaja tiedusteli lautakunnalta, voidaanko puheenjohtajan palautusehdotus hyväksyä yksimielisesti vai asetetaanko se pohjaehdotusta vastaan.

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan palautusehdotuksen.

Perusteluosa

Joukkoliikennelautakunta päätti kokouksessaan 4.5.2021 § 21 uudistaa vyöhykkeitä neljän vyöhykkeen mallin mukaisesti. Vyöhykeuudistuksen tarkoituksena on selkeyttää joukkoliikenteen lippujärjestelmää ja kasvattaa matkustajamääriä.

Uudessa mallissa sisimmälle vyöhykkeelle sisältyy Lahden keskusta ja sen lähialueet noin kolmen kilometrin säteellä keskustasta. Toiselle vyöhykkeelle kuuluu loput Lahdesta mukaan lukien Nastolan alue, Pennala, Salpakangas, Hollolan kirkonkylä ja Vesikansa. Kolmannelle vyöhykkeelle sijoittuu Orimattilan keskustaajama, Kärkölä, Hämeenkoski, Vääksy ja Vierumäki. Neljännelle vyöhykkeelle jäisi Heinola Myllyojalta pohjoiseen, Padasjoki, Sysmä, Hartola sekä Asikkala Vääksystä pohjoiseen.

Lippujen hinnat on pyritty pitämään mahdollisimman lähellä nykyisiä hintoja, jotta kenellekkään matkustajalle ei tulisi merkittävää lipun hinnan korotusta tai kuntien nettokustannukset nousisi kohtuuttomasti. Lisäksi on pyritty selkeyttämään asiakasryhmiä ja niiden alennuksia.

Kunnilta pyydettiin lausuntoa vyöhykeuudistukseen liittyen. Osa kunnista otti kantaa myös lippujen hinnoitteluun ja asiakasryhmiin.

Heinolan kaupunki lausui, että lippujen asiakashintoja Heinolassa ei saa korottaa ja että hinnoittelua tulee tarkastella siten, että kuntamaksuosiin ei muodostu vyöhykemuutoksen valmisteluaineiston mukaisia kohtuuttomia korotuksia.

Hollolan kunnan lausunnossa ehdotetaan, että jos vyöhyke- ja lippu-uudistuksen hinnoittelua ei voida esitetystä yhtään nostaa ydinmatkustusvyöhykkeillä 1 ja 2, tulee lipputulomenetysten haittoja pystyä ainakin osittain kattamaan seudullisesti linjoja ja/tai vuorotarjontaa karsimalla sekä muutenkin huomioimaan paremmin korona-ajan vähentyneen matkustuskysynnän.

Lahden kaupunki lausui, että joukkoliikenteen lipputuotteiden hinnoittelun selkeyden lisäämiseksi pitkän tähtäimen tavoitteena tulee olla päätettyjen alennusperusteiden ulottaminen kaikkiin lipputuotteisiin yksittäisten lipputuotteiden sijaan. Tarkasteluun tulee ottaa seniorilipputuotteiden ulottaminen kaikkiin lipputuotteisiin sekä lisäksi mahdollinen työttömien henkilöiden asiakasryhmälennus.

Lippujen hinnat

Aikuisten lippujen uudeksi hinnoitteluksi ehdotetaan seuraavaa:

Lippu	2 vyöhykettä	3 vyöhykettä	4 vyöhykettä
Kausi	58 €	80 €	90 €
Arvo/Mobiili	2,5 €	5,0 €	5,9 €
Kerta	3,4 €	6,5 €	7,4 €

Siten hinta Heinolasta Lahteen säilyisi nykyisellä tasolla, hinta Vierumäeltä Lahteen hieman kallistuisi ja Heinolan sisäisen matkan hinta halpenisi.

Hinnoitteluehdotus perustuu selvitykseen vyöhykeuudistuksesta. Tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen matkustajamääriä ja siten asettaa mahdollisimman edulliset lippujen hinnat minimoiden kuitenkin uudistuksen kustannusvaikutukset kunnille.

Lisäksi ehdotetaan, että mobiililipun hinta laskettaisiin samalle tasolle kuin arvolipun hinta. Tällöin hinnasto olisi nykyistä selkeämpi, mikä lisäisi edelleen joukkoliikenteen käytön helppoutta ja houkuttelevuutta. Tällä hetkellä mobiililipun hinta sijoittuu arvo- ja kertalipun väliin. Mobiilimaksu on myös matkustajan kannalta vaivaton, sillä matkustajan ei tarvitse hankkia erillistä matkakorttia alennusta varten. Mobiililippu ostetaan älypuhelimien tai tablettiin ladatun sovelluksen kautta. DNA:n teettämän tutkimuksen (2020) mukaan 96 prosentilla 16-74-vuotiaista on käytössä älypuhelin.

Asiakasryhmät

Keväällä on valmistunut Paikallisliikenneliiton selvitys joukkoliikenteen alennuslippujen perusteista ja vaikutuksista. Selvitys on päätösehdotuksen liitteenä ja ehdotetut alennusperusteet perustuvat siihen sekä selvitykseen vyöhykeuudistuksesta.

Aikuisen lisäksi muut asiakasryhmät olisivat lapsi, nuori, opiskelija ja seniori, kuten nykyäänkin, sillä nämä ovat vakiintuneita asiakasryhmiä. Eri asiakasryhmien alennusprosentteja selkeytettäisiin.

Lapset saisivat alennusta kerta-, arvo- ja kausilipusta 50% aikuisen kerta-, arvo- ja kausilippuun nähden. Nuoret ja opiskelijat saisivat alennusta arvo-

ja kausilipusta 30% aikuisen arvo- ja kausilippuun nähden. Tämä yksinkertaistaisi alennusprosentteja nykyisestä ja tekisi arvolipusta entistä houkuttelevamman vaihtoehdon kertalippuun nähden hinnan hieman laskiessa näille asiakasryhmille.

Seniorit saisivat alennusta arvolipusta 30% aikuisen arvolippuun nähden hiljaisina aikoina eli arkisin klo 9-14 ja viikonloppuisin koko päivän ajan. Lahden kaupunki ehdotti lausunnossaan, että seniorialennus ulotettaisiin kaikkiin lipputuotteisiin. Senioreiden kausilippualennus veisi kuitenkin pohjaa aikarajoitetulta arvolippualennukselta. Aikarajoituksen tarkoituksena on tasata matkustuskysyntää ja ohjata matkustusta niihin aikoihin, jolloin busseissa on tilaa. Jotta kausilippu olisi seniorille kannattava, tulisi hänen tehdä yhteensä 24 matkaa kuussa. Tämä voi rajata seniorien kiinnostusta kausilippua kohtaan. Lisäksi kausilippu on rajattu tiettyihin vyöhykkeisiin, kun taas arvolipulla voi matkustaa joustavasti eri vyöhykkeille.

Seniorien kausilipun toteuttamatta jättäminen pienentäisi vyöhykeuudistuksen kustannusvaikutuksia noin 32 000 eurolla vuodessa. Ehdotus on, että seniorien kausilippualennusta ei toteuteta.

Lahden kaupunki ehdotti lausunnossaan myös työttömien henkilöiden asiakasryhmäalennusta. Peruste työttömien alennukseen on mahdollisesti se, että työttömät ovat pienituloisia. Työtön ei kuitenkaan välttämättä ole pienituloinen ja pienituloisiin kuuluu muitakin sosioekonomisia ryhmiä työttömien lisäksi. Selvityksen alennuslippujen perusteista ja vaikutuksista mukaan pienituloisten matkojen tukeminen on vaikuttavampaa ohjata sosiaalitoimen kautta. Sosiaalitoimessa on helpompaa todeta tuen saannin perusteet ja kohdistaa tuki tehokkaammin niille, jotka sitä tarvitsevat. Lisäksi seuranta mahdollistuu ja kokonaiskuva tuen saajan kokonaistuesta

säilyy. Työttömyyden tai pienituloisuuden todentaminen joukkoliikenteen asiakaspalvelupisteessä olisi haastavaa. Työttömyyden päättymisestä ilmoittaminen olisi asiakkaan vastuulla, sillä LSL:llä ei ole pääsyä tällaisiin tietokantoihin.

Vaihtoaika

Lippujen vaihtoajat perustuvat vyöhykkeiden määrään. Nykyään kahden vyöhykkeen matkoissa vaihtoaika on 60 minuuttia, 3-7 vyöhykkeen matkoissa 75 minuuttia ja 8-9 vyöhykkeen matkoissa 90 minuuttia.

Vaihtoajoja on syytä pidentää, kun vyöhykkeet laajenevat, jotta vaihdon onnistuminen ja vaihtoajan riittävyys varmistuu. Ehdotuksena on, että yhden tai kahden vyöhykkeen matkoilla vaihtoaika on 70 minuuttia ja kolmen tai neljän vyöhykkeen matkoilla 100 minuuttia.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: toimivalta-alueen kunnat

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi: asian valmistelija

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 4

Liitteet

Selvitys vyöhykeuudistuksesta 2020

Täydennys raporttiin, Selvitys vyöhykeuudistuksesta 2020

Asikkalan kunnan lausunto joukkoliikenteen vyöhykeuudistukseen

Heinolan kaupungin lausunto

Hollolan kunnan lausunto linjaliikenteen uusista vyöhykevaihtoehdoista ja lippujen hinnoista

Kärkölan kunnan lausunto seudulliseen joukkoliikenteen vyöhykeuudistukseen

Lahden kaupungin lausunto joukkoliikenteen vyöhykeselvityksestä, Teknisen ja ympäristölautakunnan pöytäkirjan ote § 47, 23.3.2021

Orimattilan kaupungin lausunto

Lausunto vyöhykeuudistuksesta/ Padasjoen kunta

§ 30

Valtuustoaloite: Lahdessa tulee selvittää kestävä liikunnan lisäämistä kokeilemalla maksutonta joukkoliikennettä

2185/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Katja Suhonen p. 044 4164658

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä 8.3.2021:

”Toimiva ja saavutettava joukkoliikenne on keskeinen osa monen lahtelaisen sujuvaa arkea. Julkinen liikenne on myös lukuisille kaupunkilaisryhmille ainoa tapa liikkua lähiympäristössään lihasvoiman lisäksi. Joukkoliikenteen käyttö yhdistää niin koululaisia, työmatkapedelöijä kuin ikäihmisiä.

Kohtuullinen bussilipun hinta, nopea runkolinjat ja riittävä reitistö ovat merkittävässä osassa luomassa sujuvaa arkea: mahdollistamassa koulu- ja

työmatkoja, kauppareissuja ja harrastusmatkoja. Kaupungin palveluiden ja toiminnan tulee olla jokaisen kaupunkilaisen saavutettavissa.

Joukkoliikenteen kulkutapaosuuden lisääminen on myös ympäristöteko. Kestävän liikkumisen edistäminen ja liikenteen päästöjen vähentäminen ovat tärkeitä Lahden kaupungin ympäristötavoitteita. Erityisesti Euroopan Ympäristöpääkaupunkivuosi on Lahdelle paikka kokeilla ja selvittää uutta. Kokeilu maksuttomasta joukkoliikenteestä tuottaisi valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tärkeää tutkimustietoa, mikä sopisi Lahden ympäristöstatukseen.

Yllä olevin perustein valtuutetulle suotua aloiteoikeutta käyttäen Lahden Sos.-dem. valtuustoryhmä esittää, että Lahdessa tulee selvittää kestävän liikkumisen lisäämistä kokeilemalla maksutonta joukkoliikennettä. Kokeilulla tulee edistää paitsi kaupungin ympäristötavoitteita, myös sujuvoittaa kaupunkilaisten arkea.”

Lahden sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen maksuttoman joukkoliikenteen kokeilusta. Aloitteen mukaan kokeilulla edistettäisiin kaupungin ympäristötavoitteita sekä sujuvoitettaisiin kaupunkilaisten arkea.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Bussilipun hinta on vain yksi joukkoliikenteen houkuttelevuuteen vaikuttavista tekijöistä. Valtuustoaloitteessakin todetaan, että bussilipun hinnan lisäksi arkea sujuvoittaa nopeat runkolinjat ja riittävä reitistö. Lahden seudun liikenteessä on parhaillaan käynnissä runkolinjastouudistuksen käyttöönotto ja uusi runkolinjasto saadaan kokonaisuudessaan käyttöön vuoden 2022 aikana.

Joukkoliikenteen kausilippu tai satunnaisemmalle matkustajalle arvo- ja mobiililippu ovat tälläkin hetkellä hinnaltaan kilpailukykyisiä yksityisautoiluun nähden. Esimerkiksi aikuisen arvolipun hinta on edullisimpaan 2,50 euroa ja aikuisen mobiililipun hinta 2,85 euroa. Lippuihin sisältyy aina maksuton vaihto-oikeus.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen (2016) mukaan suurimpia esteitä joukkoliikenteen käytölle ovat heikot yhteydet (16%), aikataulujen sopimattomuus (11%) ja se, että muut vaihtoehdot ovat parempia (11%) Vasta näiden jälkeen syynä on se, että matkalippu on kallis (7%). Tämän perusteella voidaan olettaa, että maksuton joukkoliikenne ei merkittävästi vähentäisi yksityisautoilua.

Maksuttomuus voi lisätä joukkoliikenteen matkustajamääriä selvästikin etenkin lyhyellä aikavälillä, mutta lisäys todennäköisesti puolestaan vähentäisi kävelyä ja pyöräilyä. Erityisesti lyhyet kävelymatkat vaihtuisivat helposti siihen, että kuljetaan pari pysäkinväliä bussilla. Tämä ei edistäisi ympäristökaupungin tavoitteita kestävästä liikkumisesta.

Valtuustoaloitteessa ei ehdoteta kokeilun pituutta. Kokeilun tulisi olla kuitenkin vähintään kuukauden mittainen, jotta se ehtisi vaikuttaa asukkaiden liikkumistottumuksiin. Ennen koronaa joukkoliikenteen lipputulot olivat keskimäärin 1,1 miljoonaa euroa kuukaudessa, vaihdellen kesäkuukausien n. 0,8 miljoonasta eurosta talvikuukausien jopa 1,4 miljoonaan euroon. Jo kuukauden kokeilu vaatisi kunnilta siis yhteensä noin miljoona euroa lisärahoitusta.

Lipputulot pienentävät merkittävästi joukkoliikenteen nettokustannuksia kunnille. Maksuttomuus tai edes sen kokeilu vaatisi kunnilta merkittävää lisärahoitusta.

Riskinä on myös, että joukkoliikenteen kysyntä kasvaisi erityisesti ruuhka-aikoina, jolloin nykyinen bussien kapasiteetti on jo pääsääntöisesti käytössä. Tällöin jouduttaisiin hankkimaan lisääautoja, mikä kasvattaisi myös kokeilun kustannuksia.

Koronatilanne on heikentänyt joukkoliikenteen taloudellista tilannetta merkittävästi. Lipputulomenetykset ovat kahden vuoden ajalta arviolta 8 miljoonaa euroa. Matkustajia voidaan houkutella takaisin joukkoliikenteeseen esimerkiksi lippujen alennuskampanjoilla, joissa lipputulomenetykset ovat pienemmät.

Lippujen hinnoittelun tai maksuttomuuden lisäksi joukkoliikenteen houkuttelevuuteen voidaan vaikuttaa markkinoinnilla, maankäytön ja infran yhteensovittamisella, rahoituksella ja verotuksella. Joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kaupunkilaisten arjen sujuvuutta voidaan kehittää myös parantamalla joukkoliikenteen palvelutasoa ja lisäämällä vuorotarjontaa eri alueilla.

Mikäli joukkoliikenteestä jäisivät lipputulot pois, kuntien kiinnostus ja mahdollisuudet kehittää joukkoliikennettä ja parantaa sen palvelutasoa heikkenisivät merkittävästi.

Joukkoliikenteen maksuttomuutta on kokeiltu ja tutkittu laajasti Suomessa ja on yleisesti todettu, että se ei ole tehokkain keino edistää joukkoliikenteen käyttöä. Näin ollen kokeilulle Lahden seudulla ei nähdä tarvetta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 4

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Valtuustoaloite: Lahdessa tulee selvittää kestävän liikkumisen lisäämistä kokeilemalla maksutonta joukkoliikennettä

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Lahden suunnan toteutusohjelman raportin luonnos

Tekninen ja ympäristölautakunta on 16.6.2021 § 97 hyväksynyt kaupunkiympäristön palvelualueen käyttösuunnitelma 2021, muutoksia hyväksyjiin. 442/02.00.00.00/2021

Vastaus Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityspyyntöön

Kaupungininsinöörin päätökset:

- 18.5.2021, 21 §, Lahden seudun joukkoliikenteen mobiilipalvelut ja tapahtumaliput. 1493/08.01.00.00/2021

- 4.6.2021, 27 §, Kohteiden 2 ja 4 liikennöinnin hankinta / Bus Travel Oy Reissu Ruoti ja Lehtimäen Liikenne Oy. 3630/08.01.00.00/2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 4

Toimenpiteet

-

Liitteet

Lahden suunta toteutus 2021_25 luonnos2

Muut asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tilannekatsaus Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan ajankohtaisista asioista

Asiakaspalautteet

Puheenjohtaja Ulla Vaara kiitti lautakunnan jäseniä ja viranhaltijoita menneestä kaudesta ja toivotti kaikille hyvää kesää!

Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho kiitti lautakuntaa omasta ja viranhaltijoiden puolesta hyvästä ja merkittävästä työstä sekä paneutumisesta joukkoliikennelautakunnan asioihin!

Myös muut osallistajat esittivät kiitoksensa menneestä kaudesta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 4

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 4

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 26, § 27, § 28, § 29, § 30, § 31, § 32

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.